

Katoenen kousen 1841

Deze 175 jaar oude katoenen kniekousen komen uit mijn eigen collectie. Ze zouden afkomstig zijn uit de Achterhoek, mogelijk de grensstreek. Initialen en jaartal zijn met piepkleine kraaltjes ingebreid. Misschien waren het bruidskousen, ze zijn in ieder geval weinig gedragen.

Stekenverhouding (van het origineel) 10 x 10 cm = 56 st breed en 82 toeren hoog.

Hier gebruikt: DMC Babylo 20, op naalden 1,5 mm. Stekenverhouding ca. 53 st en 72 toeren = 10 x 10 cm (na het wasen). Babylo trekt nogal scheef, nat opgespannen corrigeren!

Verklaring afkortingen

av = averecht

r = recht

verdr r = verdraaid recht breien, dus door de achterste lus van de steek

omsl = omslag, sla de draad zo om de naald dat er 1 lusje over de naald komt te liggen. (Dat lusje brei je in de volgende toer als een gewone steek). Omslag tussen twee av st: sla de draad over de naald naar achteren en breng deze onder de naald door terug naar voren. Omslag na een r st: eerst onder de nld naar voren. dan over de nld naar achteren en dan terug onder de naald naar voren om weer averecht te breien, doe dit niet te los

overh = 1 r afhalen, 1 r breien, de afgehaalde steek over de gebreide steek halen. Dit is anders als bij de wollen sok, omdat de daar gebruikte mindering in katoen nogal strak gaat en dus lastig is te doen. Het effect is hetzelfde.

2 r sbr = 2 recht samenbreien.

Het schulppatroon en kralenmotief

De 'moderne' versie van de kous in DMC Babylo

Beschrijving en afmetingen van de katoenen kousen

Er is een Hollandse hiel gebreid met een wigvormige kleine hiel en een bandteen. De kousmaat (tussen haakjes) is iets strakker dan de beenmaat. Dat is ontstaan door de krimp na het wassen, de kous past daardoor perfect. Houd bij het breien de werkelijke beenmaten aan.

Van onderkant hiel tot aan de boord 38 (36) cm. De voet is 23 (22) cm lang en heeft op de wreef (half-verwege de spie) een omtrek van 20,5 (19) cm. De omtrek net onder de boord is 30,5 (27) cm en dikste omtrek van de kuit is 32 (28,5) cm (op 30 (28) cm van de grond). De boord komt tot halverwege de knie. Onderstaand patroon is gebaseerd op deze maten.

Voor het aanpassen van de maat voor je eigen been zie pag. 5.

Picotrandje:

De steken van de voorvoet blijven gelijk.

Er zijn 176 steken opgezet en er is begonnen met een heel smal picotrandje ook wel muizentandjes genoemd. Brei daarvoor eerst na de opzet 3 toeren recht, dan 1 toer *2sbr, omsl* herhalen. Dan 2 toer r en dan 1 toer r waarbij de lusjes van de opzetrand een voor een worden opgenomen en samengebreid met de steken.

Daarna volgt een rand met rondom 11 herhalingen van het schulpmotief over 16 steken

Het schulppatroon:

Herhaal de aanwijzingen tussen de sterretjes in totaal 11 keer over de hele toer. Dus voor alle duidelijkheid: 2e sterretje is de beste plek voor de overgang van de ene breipen naar de volgende. Dus verdeel je steken over 4 pennen: 48, 48, 48, 32. Het aantal steken op de eerste en laatste breipen varieert per toer door het patroon!

- 1 * 1av, omsl, 5av, 2sbr, overh, 5av, omsl, 1av*.
- 2 * , 2av, omsl, 4av, 2sbr, overh, 4av, omsl, 2av*.
- 3 * , 3av, omsl, 3av, 2sbr, overh, 3av, omsl, 3av*.
- 4 * , 4av, omsl, 2av, 2sbr, overh, 2av, omsl, 4av*.
- 5 * , 5av, omsl, 1av, 2sbr, overh, 1av, omsl, 5av*.
- 6 * , 6av, omsl, 2sbr, overh, omsl, 6 av*, 6av.
- 7 *overh, 5av, omsl, 2av, omsl, 5av, 2 r sbr*.
- 8 *overh, 4av, omsl, 4av, omsl, 4av, 2 r sbr*.
- 9 *overh, 3av, omsl, 6av, omsl, 3av, 2 r sbr*.
- 10 *overh, 2av, omsl, 8av, omsl, 2av, 2 r sbr*.
- 11 *overh, 1av, omsl, 10av, omsl, 1av, 2 r sbr*.
- 12 *overh, omsl, 12av, omsl, 2 r sbr*.

Deze 12 toeren worden 5 keer gebreid. (Zie foto op pag. 1) In de 5e herhaling wordt de 12e toer gebreid zonder omslagen. Daardoor worden er 22 steken geminderd.

Brei dan een toer als volgt: *overh, 12 r* brei de laatste st van de toer samen. Nu zijn er nog eens 12 steken geminderd.

Nu zijn er 142 steken op de pennen. Brei 3 toeren recht.

Nu voeg ik een leuk randje van Piquésteek toe dat in sommige kousen uit die tijd voorkomt tussen de sierboord en de rest van de kous, dit zijn 9 toeren:

- 1 *1 av, 1st av afh* (av afh = steek overzetten vlnr zonder te verdraaien)
 - 2 Hele toer recht
 - 3 *1st av afh, 1 av*
 - 4 Hele toer recht
- Herhaal nog 1 keer deze 4 toeren en nog 1 keer de eerste toer.

Bij de originele kous was er 'gesmokkeld' aan de achterkant omdat het aantal steken niet deelbaar was door 16.

De ingebreide kralenpatronen laat ik weg, zodat ieder dat naar eigen idee kan doen. Zelf heb ik mijn initialen en jaartal 2016 ingebreid met gaatjes in het nu volgende rechte deel, tussen het Piqué randje en de kuitmeerderingen. (zie alfabet met cijfers op pag 5)

Probeer het tricotdeel redelijk vast te breien met een constante draadspanning. Wikkel bijv. de draad twee keer om de pink. Bij de overgang van de ene breipen naar de andere een beetje aantrekken om geultjes te voorkomen. Brei 22 toeren recht waarbij de eerste steek een nepnaadje vormt. Dit was honderden jaren bij kousen gebruikelijk. Het naadje begint direct na het Piqué randje en bestaat uit 1 steek aan het begin van de toer die steeds boven elkaar de ene toer recht en de andere toer averecht is gebreid. Dit vergemakkelijkt het tellen. Want tel je nu de averechte steken van het naadje dan telt elke steek voor 2 toeren. (foto rechts). Het naadje heeft midde- nachter aan weerszijden meerderingen en minderingen voor de kuit.

Kuit

Je hebt nog steeds 142 steken op de pennen staan.

Nu ga je meerderen. Doe dit door het dwarslusje **tussen de 1e en 2e st** vanaf het nepnaadje met de linkernaald op te nemen en verdraaid r te breien. Daardoor draait de lus een slagje en ontstaat er geen gaatje. Doe dit aan weerskanten van de naad, dus aan het begin en einde van de toer. Brei na de toer met meerderingen steeds 4 toeren recht ertussen oftewel elke 5e naald meerderen. Doe dit na de eerste meerderingstoer nog 5 x, dus dat is in totaal 12 st meerderen over 21 toeren.

Je hebt nu 154 steken op de pennen staan, brei na de laatste meerderingstoer 20 toeren recht. De eerste minderingen komen dan in de 64e toer, geteld vanaf het Piqué randje.

Even een rekensommetje: Tussen het dikste deel van de kuit en het smalste deel van de enkel (op 10 cm vanaf de grond) zit 20 cm, dat zijn bij deze stekenverhouding 141 toeren. Je hebt 154 steken.

De omtrek van de enkel is 20,5 cm, dus dat zijn 104 steken. Er moeten dus 50 steken geminderd, 2 steken aan weerskanten, dus 25 minderingstoeren verdeeld over 141 toeren. Dus dat is na de 1e minderingstoer nog 24 x elke 6e toer = 144 toeren, dat komt er dicht genoeg bij.

Er wordt geminderd aan weerszijden van het naadje. Tussen naadje en mindering zit steeds 1 steek recht. Brei voor de mindering aan het begin van de toer, links van de naad 1 r en dan 1 overh. Aan het einde van de toer bij de laatste 3 steken: 2 r sbr, 1 r. Minder op deze manier na de 1e mindering 24 x elke 6e naald.

Er zijn nu 104 steken op de pennen. Verder nog 20 toeren recht breien tot de hiel. Meerder in de laatste toer 1 st aan het einde van de toer tussen 1e en 2e st voor het naadje.

Eindig hier dit is de 228e of 229e toer. Er zijn nu 105 steken inclusief het naadje.

Hiel

Nu wordt begonnen met de **grote hiel**.

Verdeel de steken als volgt: Op de eerste pen zitten de naadsteek plus 27 st, de volgende 2 pennen elk 25 st en de laatste pen 27 st.

Zet de steken van de voorvoet (50) eventueel tijdelijk op een draadje of stekenhouders, want die doen voorlopig niet mee.

Brei vanaf het naadje 23 steken, dan 1 av, 3r en dan keren. Je zet nu ook de 27 st van de andere kant van het naadje op deze pen. Je gaat nu heen en weer breien.

Brei nu aan de verkeerde (av) zijde terug als volgt:

(1) 2av, 1 r, 24av, naadst r, 23av, 1r, 3av, keren. =55 st

Dan aan de goede (r) zijde:

(2) 2r, 1av, 48r, 1av, 3r, keren.

Herhaal deze 2 toeren nog 21 keer, dit vormt aan weerskanten een gerstekorrel randje over 2 steken met daarnaast aan de buitenzijde nog twee steken tricot. Dan de av. toer (1) nog 1 keer en dan begint de

kleine hiel, deze wordt ook heen en weer gebreid.

Breibaken = stekenmarkeerder.

Goede zijde eenmalig:

(3) 2r, 1av, 26r, overh, 1r, plaats breibaken op linkerpen, keren.

Verkeerde zijde eenmalig:

(4) 1 av afh, 2 av, naadst r, 1 av en dan 2 av sbr, 1av, plaats breibaken op linkerpen, keren.

Nu de volgende 2 toeren steeds herhalen:

(5) 1r afh, r tot 1 st voor het breibaken, overh, haal daarbij breibaken weg, 1r, plaats breibaken weer op linkerpen, keren.

(6) 1 av afh, av (brei naadsteek r) tot 1 steek voor breibaken, 2 av sbr, haal daarbij breibaken weg, 1 av, plaats breibaken weer op linkerpen, keren.

Ga zo door tot je aan weerskanten van het naadje tussen de breibakens 14 st hebt plus 1 aan weerskanten = totaal 31 st.

Eindig met een averechte toer. Hier eindigt ook het naadje.

Steken opnemen en spie

Je gaat nu weer rond breien aan de goede kant, verwijder de breibakens. Brei r tot einde van de pen.

Je neemt nu 22 steken aan de zijkant van de flap van de grote hiel op. Brei de 50 steken van de voorvoet, neem 23 steken op aan de andere zijkant van de grote hiel en brei op de steken van de kleine hiel door tot middenachter. De steken nu zo verdelen: 1e pen 38, 2e pen 25, 3e pen 25, 4e pen 38.

Je gaat nu minderen voor de spie.

Brei recht op de 1e pen tot de laatste steek en zet dan de eerste st van de 2e pen over op de 1e pen.

Brei deze samen met de laatste steek van de 1e pen door 2 r sbr. Brei de beide voorvoetpennen uit tot aan de laatste steek, zet deze over op de vierde pen en maak een overhaling samen met de eerste steek van de vierde pen. Nu heb je aan weerskanten van de hiel 1 st geminderd.

Brei nu 2 toeren recht en dan 13 x een overh aan eind eerste en 2 r sbr aan begin vierde pen met steeds 2 toeren r ertussen, oftewel elke 3e toer, dus na 39 toeren heb je 28 st geminderd. NB. het aantal steken van de voorvoet blijft gelijk. Je hebt nu 48 st op de voorvoet en 48 op de voetzool, dus 24 steken per pen.

Brei 58 toeren r (7,5 cm) en dan begin je aan de teen.

(De kous even aantrekken voor de zekerheid en reken dat je nog 7 cm moet breien tot de teentop).

Voor de bandteen:

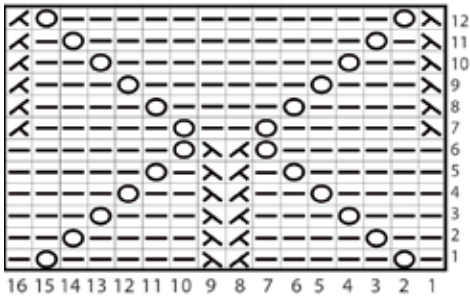
Brei vanaf begin van de ronde, middenonder de voet, op de eerste pen recht tot aan de laatste 3 st, brei nu 2 st r samen, 1 st r. Brei op de tweede pen 1 st r, overh, dan r tot einde pen. Doe hetzelfde op de andere 2 pennen.

Je krijgt nu aan weerszijden van de voet een 'bandje' met minderingen (foto). Brei steeds twee toeren en dan een minderingstoer: 11 keer elke 3e toer minderen. Dan vervolgens elke toer minderen tot er nog 8 steken over zijn. Knip de draad af op 20 cm. Haal het draadeinde met een stopnaald twee keer door de laatste 8 steken en hecht het aan de binnenkant af.

Teen is ca. 7 cm lang.

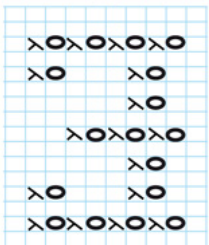

Schulppatroon 1841

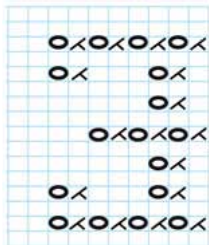

Schema A Maat S/M

- | r
- av
- o omslag
- > 2 r verdr sbr
- < 2 r samenbr

Wanneer je van boven naar beneden breit, brei je de letters op zijn kop hier met overhaling na omsl

en hier op zijn kop met 2 sbr voor omsl

In onderstaande letters zijn alleen de gaatjes getekend, bij elke omslag hoort een mindering

